

Teatres de la Generalitat, carreró sense eixida

L'Associació Valenciana d'Empreses de Teatre i Circ (AVETID) ha analitzat les dades econòmiques i de gestió de Teatres de la Generalitat. I n'ha presentat un informe. Les conclusions són desoladores.

“E n comptes de mesures d'estímul, el sector ha rebut mesures de desestructuració.”

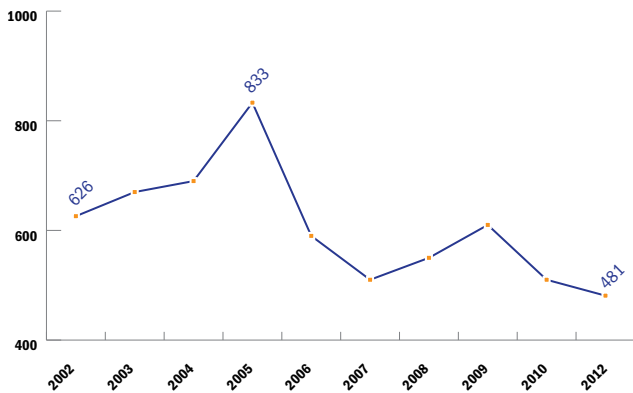
Amb contundència, però també amb un inefable deix de tristesa, els responsables de l'Associació Valenciana d'Empreses de Teatre i Circ (AVETID) presentaven públicament un informe de títol concís i resultats alarmants. Amb les dades que havien pogut aconseguir dels organismes oficials, ordenades, amb el coneixement que tenen del sector escènic, amb la constatació de la pèrdua de rellevància cultural viscuda els darrers deu anys al País Valencià, amb la perspectiva de l'anunciat remodelatge de les empreses públiques de depenen de la Generalitat Valenciana i amb els ulls atents a un futur incert, l'AVETID ha confegit una “Anàlisi econòmica i de gestió de Teatres de la Generalitat (202-2011)”. El títol, efectivament, no exerceix de reclam cridaner. El contingut hauria d'haver tingut conseqüències i hauria d'haver motivat rectificacions. Fins ara no ha estat el cas.

No és gaire habitual que una associació com és l'AVETID es pronunciï tan explícitament sobre la gestió pública. “La nostra responsabilitat ens obliga a parlar”, explicitava amb el posat seriós la presidenta, Maria Ángeles Fayos. Toni Benavent, d'Albena Teatre, ho resumia: “Mai no hem estat en el millor dels mons. Però ara, en comptes de rectificar, empitjorem.”

A més de la repercussió cultural, des del sector recorden que la fallida del sistema escènic valencià també té conseqüències econòmiques: “Parlem de l'activitat d'un centenar d'empreses de les quals depenen aproximadament uns 3.000 llocs de treball directes i indirectes que generen entre 30.000 i 40.000 salaris cada any.” Es parla de les persones que pugen a escena per a representar, però també dels qui produeixen, dels tècnics d'il·luminació i so, dels gestors culturals, coreògrafs, autors, directors, escenògrafs i etcètera. Tot un teixit que s'ha anat desllavassant i que ara veu la continuïtat seriosament amenaçada.

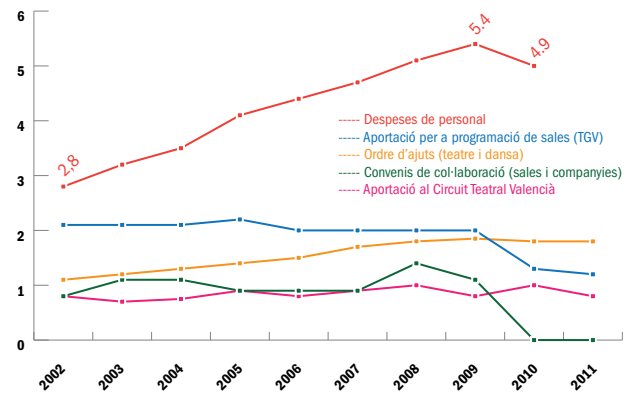
Des de l'AVETID analitzen Teatres de la Generalitat Valenciana (TGV) perquè aquest és precisament l'ens encarregat de gestionar els recursos autonòmics destinats a les arts escèniques. “En tot l'estat no hi ha cap altre organisme similar ni que acumule tant de poder; és

Nombre de funcions a les sales de TGV

Partides pressupostàries de TGV

Partides pressupostàries de TGV (en milions d'euros)

Cap coincidència!

Despeses corrents 2009

Partides pressupostades

- Serveis centrals
- Centres de producció
- Centres d'exhibició
- Comunicació i relacions exteriors i institucionals
- Centre Coreogràfic i Dansa València
- Documentació
- Cursos de formació
- Festivals
- Extensió autonòmica
- Costos estructurals

Partides liquidades

- Treballs tercers empreses
- Serveis exteriors
- Despeses financeres
- Despeses extraordinàries
- Regularització prorata IVA
- Despesa amortització ingressos propis
- Caixets Circuit Teatral

Font: AVETID

impensable, això”, apuntava Benavent. Teatres és un ens públic adscrit a la Conselleria de Turisme, Cultura i Esport que formalment té la funció de desenvolupar i coordinar les polítiques del govern autonòmic en el camp de les arts escèniques. Des de TGV es gestionen, directament, quatre sales de teatre (el Principal, el Rialto i el Talia, a València, i l'Arniches, a Alacant), un parell de festivals (Dansa València i l'estiuenc i ara agònic Sagunt a Escena), el Centre Teatral (“unitat de producció escènica pública”, en diuen) i el Centre Coreogràfic. A més a més, gestiona convenis i relacions amb les companyies i sales. I amb les mostres de teatre. I també el Circuit Teatral, que recentment ha quedat tan reduït que pràcticament s'ha eliminat.

D'aquí ve la necessitat d'anàlisi: “Per canviar una situació amb criteri, primer fa falta conèixer bé la situació.” I això

han fet des de l'AVETID. Malgrat que no hagin pogut tenir accés a totes les dades, han volgut acostar la lupa a la gestió i han evidenciat “dades econòmiques i pràctiques poc transparents”, una “estructura desproporcionada” i la disminució, a més, del nombre de funcions i d'ingressos.

Personal de confiança. D'entrada, els professionals del sector reclamen reequilibrar “les partides que es destinen als costos de personal i les que es dediquen al foment, la producció i la projecció de les arts escèniques valencianes”. Perquè, amb les dades sobre la taula, el desequilibri és enorme. I s'ha disparat. De fet, expliquen, mentre que s'han reduït (o han arribat a zero) els convenis de col·laboració amb sales i companyies i les aportacions per a la programació de les mateixes sales de TGV, el capítol dedicat a despeses de personal ha aug-

mentat d'un 70%: dels 2.853.232 euros del 2002 s'ha passat als gairebé cinc (4.957.351) del 2010.

No és que hi hagi hagut un augment espectacular de la feina al si de la institució, atès que pràcticament totes les categories han reduït o mantingut el personal. Pràcticament. Perquè n'hi ha una, la que s'adscriu al “grup B”, que ha passat de 9 persones contractades l'any 2000, a 26: “Sembla, per tant”, explica l'informe, “que aquest creixement de costos radica en la contractació de nous assessors i personal de confiança o *artístic*”. Ja sigui en aquest nivell B de l'administració, ja sigui en allò que des de Teatres mateix anomenen “personal artístic” fora de la plantilla fixa, el cas és que hi ha hagut un cridaner augment de les despeses. I desproporcionat.

Per a acabar de reblar el clau, les desviacions entre els pressupostos previstos i els executats arriben a xifres veritablement importants, en aquest apartat de personal: els sobrecostos dels anys 2008-2010 van ser d'1.263.454, 1.420.787 i 890.351 euros. I les comparacions hi són especialment odioses: el 2009, només el sobrecost en personal ja era “superior a totes les partides d'ajudes al teatre d'aquell any”. La partida global del 2009 en personal era quatre vegades més gran que la que es destinava a ajudes a les empreses de tot el País Valencià.

Una altra reivindicació clara que exposa l'informe de l'AVETID és la transparència. “Tant en la presentació com en la liquidació de pressupostos”, especifiquen. Ja la Sindicatura de Comptes ha assenyalat reiteradament que Teatres

incorre en “incompliments de principis comptables”. Ara, l’informe dels cada vegada més astorats professionals del sector assenyala també i per exemple, una pràctica sistemàtica i sorprenent: “La presentació del pressupost previst amb unes partides que posteriorment no coincideixen amb els epígrafs ressenyats a la liquidació del pressupost que es presenta davant el consell rector de l’entitat”. La previsió pressupostària de l’any 2009, per exemple, inclou un seguit de partides (serveis centrals, centres de producció, centres d’exhibició, comunicació i relacions exteriors i institucionals...) que després, a l’hora de passar comptes, ja no hi són, i s’han substituït per unes altres (treballs terceres empreses, serveis exteriors, despeses financeres...).

Tot plegat, argumenta l’informe, “contribueix a l’opacitat de la despesa i dificulta de saber si, efectivament, les partides corresponen a la previsió realitzada o si, contràriament, s’han modificat internament per tal de privilegiar determinades línies d’actuació en detriment d’altres”. I no és que les noves partides siguin poca cosa: tot i no constar a l’hora de fer pressupost, a “treballs de terceres empreses” s’hi va comptabilitzar, l’any 2007, 3.986.092 euros. Per exemple.

Un problema per al sector. En comptes d’estimular el sector teatral, les xifres mostren un ens en procés de mastodontització que dedica la major part del pressupost i els esforços a l’automanteniment. I que, quan no ho fa, fins i tot genera “una clara competència deslleial”.

Perquè la mateixa gestió dels teatres públics ha fet posar les mans al cap

Els espais de gestió pública es cedeixen a grans produccions de musicals

als membres de l’AVETID: el nombre de funcions que ofereixen les sales de TGV ha caigut pràcticament a la meitat respecte al 2005; les dades de recaptació són fluctuants i opaques (per a un mateix any, 2008, TGV ha arribat a oferir tres xifres diferents –2.497.262 euros, 1.108.662 i 1.912.603–, segons a qui les presentés), els espais públics es cedeixen a companyies de grans produccions i multinacionals que ofereixen sobretot musicals que poden romandre en cartell

uns quants mesos (*Sonrisas y lágrimas* n’ha estat el darrer), etc. I tampoc a l’hora dels resultats no hi ha transparència: “Teatres ha volgut incidir en un augment considerable de les xifres d’assistència de públic, però això sembla que xoca frontalment amb la recaptació real”, expliquen des de l’AVETID. I continuen: “D’això hom en dedueix que, o bé s’ha produït un increment artificial de les xifres de públic amb un nombre molt alt de convidats, o bé es propicia una política de preus que ha rebotat la lògica de mercat i que ara, a més, dificulta la sostenibilitat de les taquilles dels teatres.”

Per tot això, s’ha arribat a la conclusió que TGV “s’ha convertit en un problema per al desenvolupament del sector”. De fet, en comptes d’ajut i estímul, ha rebut, per part de l’ens teòricament encarregat de facilitar-ne el bon funcionament, menysteniment i incertesa: “Ara estem en el no-res”, relatava Toni Benavent. “A hores d’ara encara no han eixit les ajudes de Teatres al sector. Tampoc no sabem si eixiran. De fet, les de l’any passat encara continuen pendents de pagar. En una situació de crisi, no es pot fer pitjor que improvisar. Però el cas és que si fins ara estàvem malament, ara estem pitjor que malament.” És per això que reclamen un canvi de model. Amb urgència. Cal “una reorganització a fons” de TGV, “que separe de manera objectiva i funcional, tant pel que fa al personal com al pressupost, àrees que tenen objectius diferenciats i concrets”. Si no, avisen amb els ulls secs, “és qüestió de temps que les companyies valencianes acaben de desaparèixer del tot”.

Núria Cadenes

NOVETATS
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook i Twitter**

Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.com